

BELLEDONNE KAMER 16

ANKE DE VRIES

BELLEDONNE
KAMER 16

EEN DAGBOEK UIT HET VERZET

LEMNISCAAT ROTTERDAM

Voor *Jean-Laurent, Elisabeth en Karin*

Twaalfde druk, 2016

© 1977, 2016 Anke de Vries

Omslag: Marc Suvaal, Lemniscaat

Nederlandse rechten Lemniscaat b.v., Vijverlaan 48, 3062 HL
Rotterdam, 2016

ISBN 978 90 477 0828 5

NUR 284

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk- en bindwerk: Wilco, Amersfoort

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux waarvoor onnodig en milieuverontreinigend transport is vermeden.

‘Je gaat niet, hoor je! Je gaat niet.’ Driftig streek madame Mons haar schort glad.

‘Maar het is een begrafenis.’

‘Een begrafenis,’ schreeuwde ze woedend, ‘een begrafenis... Misschien voor anderen, maar niet voor jou. O nee! Voor jou is ze niet dood. Zal ze nooit dood zijn ook. Al ligt ze tien meter onder de grond.’

‘*Ta gueule...* Hou je bek.’

Het werd zacht, bijna dreigend uitgesproken.

Robert aarzelde. Hij stond in de deuropening van het café. Geen van beiden had hem opgemerkt.

‘En waarom zou ik m’n bek moeten houden?’ raasde de vrouw. ‘Ik, je eigen vrouw?’

De man lachte schamper. ‘Je weet niet wat het is een echte vrouw te zijn.’

Robert zag haar profiel; een neus die scherp uitstak, evenals haar kin. De luiken van het café waren halfdicht om de hitte te weren, maar zelfs in het schemerlicht raadde hij haar dunne verbeten mond.

‘Dat weet jíj alleen, hè?’ hoonde ze. ‘Jij weet zo goed wat een vrouw is. Want jij hebt ervaring, há!’

Haar stem schoot uit. ‘Voor gek heb je me gezet. Straal voor gek. Jarenlang. Iedereen in het dorp weet het. Eerst met Florette, dan die Mireille.’

‘Begin nou niet opnieuw, *bon Dieu*.’ Het klonk vermoeid. ‘Dat betekende immers niks.’

De man haalde zijn schouders op en leunde tegen de tapkast. Hij was ongelooflijk dik.

De vrouw lachte schril. ‘Monsieur beweert dat het niks betekende. Alleen madame Gireauld betekende iets voor je. Maar die is dood,’ krijste ze triomfantelijk. ‘Je mooie madame Gireauld is dood. Morsdood.’ Alsof dat nog niet genoeg was graaide ze een fles van het buffet en sloeg er woest mee op de tapkast.

Robert voelde dat hij moest handelen. Straks gooide ze de fles nog naar het hoofd van die dikke man.

Zenuwachtig deed hij een stap naar achteren, maar hij was de twee treden vergeten. Zijn voet schampte langs de stenen. Hij verloor zijn evenwicht en viel.

‘Is er iemand?’

Madame Mons draaide zich met een ruk om en schoot naar de deuropening.

Robert krabbelde overeind en sloeg het stof van zijn broek. ‘Ik struikelde,’ mompelde hij.

‘Je bent niet de eerste en waarschijnlijk ook niet de laatste die dat overkomt,’ merkte de man op, zichtbaar opgelucht door de onderbreking.

‘Ik heb je altijd gezegd dat je wat aan die rottreden moest doen,’ snauwde de vrouw voor ze verdween.

Monsieur Mons greep Roberts arm. ‘Kom binnen. Het is buiten veel te warm. Niet gezond voor een normaal mens.’

Robert pakte zijn rugzak en liep achter de man het café binnen.

‘Wil je wat drinken?’ informeerde monsieur Mons.

‘Ja, gewoon water graag. Ik verga van de dorst.’

Monsieur Mons vulde voor zichzelf ook een glas en ging tegenover hem aan het tafeltje zitten. De houten stoel was veel te klein voor hem.

‘Met vakantie?’ informeerde hij.

Robert knikte en nam de man op. Een eigenaardig gezicht. Breed en vol, met enkele rimpels. Dun, vochtig haar kleefde aan zijn schedel. Het was vooral de oogopslag die merkwaardig was, dacht Robert. Ogen van een kind, zacht en onschuldig. Het leek alsof ze per ongeluk in dat hoofd terecht waren gekomen.

‘Kampeert je soms hier in de buurt?’

‘Nee. Ik ben net aangekomen en zoek een kamer.’

‘Ah, *bon*.’

‘Is dit een pension?’ Zijn ogen namen de ruimte op.

‘Vroeger wel geweest, ja. Nu niet meer. Misschien kun je beneden in het dorp nog iets vinden, hoewel... Het is hoogseizoen. Vlak bij de grote verkeersweg heb je een hotel.’

Robert zweeg en nam een slok.

‘Waar kom je vandaan?’

‘Nederland.’

‘Nederland? Je bent toch een Fransman? Je spreekt...’

‘Mijn moeder is Française.’

‘Ah, vandaar!’ Monsieur Mons grinnikte. ‘Ik dacht al. Kijk,’ ging hij verder toen hij de vragende blik van Robert zag, ‘kijk, toen jij daarnet viel, zei je niks. Tot nu toe is niet één Fransman van die stenen trap gedonderd zonder te vloeken.’ Hij legde zijn hand op Roberts arm. ‘Dat zou waarschijnlijk anders geweest zijn als je vader een Fransman was, maar een moeder... Da’s een vrouw. Vrouwen vloeken niet zo gauw, hoewel, hangt ervan af natuurlijk. Dus je komt uit Nederland,’ ging hij verder. ‘Dokter Perrin is daar geweest. In Amsterdam. De tulpen vond-ie mooi, maar de koffie was niet om te drinken. Jullie doen daar een soort stroopmelk in, schijnt het.’

Robert glimlachte.

‘Heette dit café vroeger niet Belledonne?’

De vraag werd achteloos gesteld, maar de hand die op zijn been rustte, balde zich samen van spanning.

‘Inderdaad!’ riep monsieur Mons uit, ‘maar da’s lang geleden, hoor. Toen was jij nog niet eens geboren.’

Robert haalde diep adem. Hij had de plek gevonden die hij zocht!

‘Waarom heet het nu La Taverne?’

‘Ja, waarom? Ik zou het niet weten. Waarschijnlijk zat er een vrouw achter. Je weet hoe die zijn, wispelturig. Altijd namen veranderen. Als ze Sophie heten moet het Marie worden, en heten ze Marie

dan willen ze op een goeie dag Claire genoemd worden. Ik denk dat het met Belledonne ook zo is gegaan.'

'Het is juist zo'n mooie naam.'

'Ik ben het met je eens. De berg aan de overkant van de vallei heet zo.' Monsieur Mons haalde een smoezelige zakdoek te voorschijn en veegde ermee over zijn hals en voorhoofd.

'Wij kochten het toen het La Taverne heette en dat hebben we zo gelaten,' vertelde hij. 'In het begin hebben we nog wel kamers verhuurd, maar de laatste jaren doen we dat niet meer, het liep niet. *La vieille*, dat ouwe mens, begrijp je. Ze heeft een rotkarakter.' Monsieur Mons draaide zijn hoofd schichtig naar de deur, waarachter een vaag geschuifel hoorbaar was.

'Maar hoe weet je eigenlijk dat het vroeger Belledonne heette?' vroeg hij ineens wat verbaasd.

Robert had de vraag verwacht. Maar nu die werd uitgesproken, kromp zijn maag toch even samen.

'Ik had een oom die hier logeerde.' Het klonk heel normaal.

'Een oom?'

'Ja. Hij heette Robert Macy.'

Monsieur Mons waaierde met zijn hand wat vliegen weg die op de rand van het glas zaten. 'Zegt me niks. Robert Macy...' Hij herhaalde de naam langzaam.

'Wanneer kwam hij hier dan?'

'O, jaren geleden. Aan het eind van de oorlog.'

'Dat kan kloppen,' zei monsieur Mons bedachtzaam, 'want na de oorlog is het La Taverne geworden. Heeft je oom je dit adres gegeven?'

Robert schudde zijn hoofd. Zijn hart begon te bonken. 'Nee, ik heb hem nooit gekend. Hij is verdwenen. Het laatste dat we van hem weten, is dat-ie weleens hier kwam.'

Monsieur Mons verschoof, de stoel kraakte onheilspellend

'Ben je daarom gekomen? Omdat je oom ruim dertig jaar geleden dit pension bezocht? Niet te geloven. Ik zou best willen dat iemand

over dertig jaar nog eens hier kwam om mij. Al was het alleen maar om te zeggen: “Kijk, daar woonde Alban Mons.” Meer niet.’

De zachte ogen van monsieur Mons werden somber alsof hij nu al wist dat zoiets nooit gebeuren zou.

‘Maar aan het eind van de oorlog stond het pension léég!’ riep hij ineens uit, ‘wist je dat?’

‘Nee.’

‘En toch is het zo. Het heeft een hele poos leeggestaan. Wij namen het over voor een schappelijk prijsje, want het liep slecht. Het lag te ver buiten het dorp en je had nog geen toeristen zoals nu. De mensen moesten nog bekomen van de oorlog, begrijp je. De lui van wie we het kochten, hebben het een paar jaar volgehouden, maar kregen er genoeg van.’

Hij wierp opnieuw een schichtige blik naar de deur.

‘Ik heb wel ’ns gedacht dat er een vloek op rustte. De mensen bleven weg. Het heeft eigenlijk nooit goed gelopen.’

‘Maar hoe kan dat? Het mag dan wat afgelegen liggen, maar het heeft een schitterend uitzicht.’

‘Ja, buiten,’ zuchtte monsieur Mons, ‘maar binnen is het anders. La vieille, zie je.’ Hij maakte een bijna onmerkbaar hoofdbeweging naar de deur.

‘Dat ouwe mens wil geen enkele verbetering aanbrengen. Ze is krenterig als de pest. “Wat goed is voor ons, is ook goed voor een ander,” zegt ze altijd. Maar de mensen pikken het niet meer als ze zich niet goed kunnen wassen en zo. Dus zijn we opgehouden met kamers verhuren. Ook wil ze geen jonge meid over de vloer. Die moet ze niet in de buurt hebben. In mijn buurt dan,’ verbeterde hij zichzelf, ‘ze is stinkend jaloers.’

Hij schudde gelaten zijn hoofd.

‘Wat denkt u, zou ik hier tóch een kamer kunnen huren?’ vroeg Robert. ‘Ik ben echt niet veeleisend. Als er maar een bed is.’

Monsieur Mons nam hem op. De vermoeide trekken van zijn gezicht plooiden zich in een grijns.

‘Wat mij betreft wel, ik hou van gezelschap. Een meisje heeft geen schijn van kans bij mijn vrouw, maar een jongen... Ik zal een goed woordje voor je doen. Beloven doe ik niks.’

Steunend hees hij zich overeind, bette zijn voorhoofd en nek met zijn zakdoek en pufte: ‘Wat een hitte, het is godgeklaagd.’

Robert wachtte gespannen af. De stemmen achter de deur klonken gedempt, maar aan de toon hoorde hij dat zijn vraag geharrewar veroorzaakte. Zijn blik dwaalde door de ruimte. Zou het er dertig jaar geleden ook zo kaal en verlopen hebben uitgezien? Het leek inderdaad of er in al die jaren geen vernieuwingen waren aangebracht. Alleen de smakeloze plastic tafelkleedjes op de houten tafels waren van de laatste tijd.

Hij schrok op toen de deur plotseling openging. Madame Mons verscheen. Haar handen streken rusteloos de blauwgeruite schort glad en haar voeten waren gestoken in zwarte sandalen, waarboven een kaal stukje been te zien was.

‘Waarom wil je een kamer huren?’ vroeg ze achterdochtig.

‘Dat heb ik je toch uitgelegd,’ begon monsieur Mons zwakjes.

‘Ik vraag het niet aan jou, ik vraag het aan hém.’ Een nijldige vinger wees in Roberts richting.

‘Ik ben met vakantie en eh...’ probeerde Robert voorzichtig.

‘Ben je alleen?’ onderbrak ze hem.

‘Ja, madame.’

‘En morgen zeker bezoek van een vriendin, hè?’ Haar spitse kin stak erger uit dan ooit.

‘Nee, madame, er is geen vriendin. Ik ben alleen.’

‘Zeggen ze allemaal,’ merkte ze schamper op. ‘Vrienden? Komen er vrienden?’

‘Ook niet.’

‘Maar *nom de Dieu*, je ziet toch dat hij alleen is?’ riep monsieur Mons uit.

‘Dat zegt niks. Als hij eenmaal hier zit, komt morgen de rest en zit je voor je het weet ermee opgescheept.’

Monsieur Mons haalde wanhopig z'n schouders op.

'Verleden week was er een uitzending op de tv van jongens die aan de drugs waren,' legde hij Robert uit, 'en nu verdenkt ze elke jongen ervan dat-ie met een kilo hasj op zak loopt.'

'Ik gebruik geen drugs,' stelde Robert haar gerust, 'en ik rook ook niet.'

Ze peilde hem. Haar ogen priemden door hem heen, maar hij onderging haar blik zo rustig mogelijk.

'Bon, je kunt blijven,' besliste ze na een tijdje, 'mijn man zal je een kamer wijzen.'

Ze draaide zich om en verdween.

Robert liep achter monsieur Mons de trap op. Het ging langzaam. Telkens moest monsieur Mons stoppen om uit te blazen. Dan greep hij naar z'n hart en steunde: 'Dat doet overwerk op het ogenblik.' Zijn lichtgroene overhemd was doorweekt.

Alles maakte een schamele indruk. De trapleuning was gammel, het vergeelde behang had bij de naden losgelaten. De treden waren verveloos en kraakten.

'Even wachten, ik ben geen twintig meer,' hijgde monsieur Mons. Hij sloot zijn ogen. Zijn borst ging zwaar op en neer. 'Ik kom nog maar zelden boven,' vertelde hij wat later. 'We slapen beneden. Je begrijpt wel waarom.' Hij maakte een berustend gebaar naar al het overtollige dat hij moest meetorsen.

'Vraag me niet je ontbijt op bed te brengen,' zei hij met een scheve grijns, 'want dan jaag je me regelrecht het graf in.'

Bij het woordje 'graf' veranderde zijn uitdrukking.

'Ik moet je zo wat vragen,' fluisterde hij Robert toe. Steunend zette hij zich weer in beweging.

'Monsieur,' zei Robert toen ze boven waren, 'zou ik misschien kamer zestien kunnen krijgen?'

'Kamer zestien? Waarom?' Monsieur Mons draaide zich om. Er sloop argwaan in zijn blik.

‘Zestien is mijn geluksgetal,’ verzon Robert in het wilde weg. ‘Als ik een lot koop, kies ik altijd een nummer dat eindigt op zestien. Ik zie hier vijf kamers met de even nummers van tien tot achttien. Ze staan toch allemaal leeg, nou toen dacht ik...’

‘Je kunt kamer veertien krijgen,’ zei monsieur Mons kortaf. ‘Die is net zo groot en het uitzicht is hetzelfde.’

Hij deed de deur al open. Het was er donker omdat de luiken gesloten waren, en het rook muf. Alles had waarschijnlijk maandenlang dicht gezeten.

Monsieur Mons liep naar het raam. Na een paar onhandige rukbewegingen ging dat open en kon hij tegen de luiken duwen. De hitte walmde de kamer in.

‘We krijgen vast onweer,’ voorspelde hij, ‘dat zou opluchten. Veertien dagen lang hebben we dit weer al. Niet om uit te houden. Denk je dat je je hier redden kunt?’

Robert keek rond. Er stond een houten ledikant met een kastje ernaast. Tegen een muur een wankel tafeltje met een stenen waskom. Een bruine linnenkast besloeg een groot deel van de andere wand.

‘Heel goed,’ zei Robert. ‘maar is er ook water in de buurt?’

‘Aan het eind van de gang is een kraan. Dan vul je die bak maar met water als je je wilt wassen.’ Monsieur Mons wees naar de stenen waskom. ‘Dat water kun je wegspoelen in de wc. Die is ook op de gang te vinden.’

‘Hoeveel is deze kamer per nacht?’

‘Voor de centen moet je bij la vieille zijn. Daar bemoei ik me niet mee. Krijg ik trouwens de kans niet voor. Hoelang denk je te blijven?’

Robert haalde z’n schouders op. ‘Dat weet ik nog niet precies.’

Monsieur Mons grijnsde hem bemoedigend toe. ‘Ik zal zien of ik iets voor je kan ritselen.’ Zijn duim wees naar de grond, waar een paar meter onder hem madame Mons moest rondscharrelen.

Robert liep naar het raam en keek naar buiten. Daar lag de wijde vallei met de bergen op de achtergrond, wazig door de hitte. Een van

die bergen heette Belledonne, wist hij. Wat was het hier stil. Een zware lome stilte, die bijna beklemmend aandeed.

Achter zijn rug hoorde hij monsieur Mons kuchen. Toen hij zich omdraaide zag hij hoe de dikke man wat verlegen naar zijn schoenen staarde.

Instappers, grote wijde instappers, merkte hij op. Natuurlijk, hij kon zich waarschijnlijk niet eens bukken om veters dicht te knopen.

Opnieuw kuchte monsieur Mons. 'Ik moet je iets vragen. Een gunst. Ik heb jou tenslotte ook een dienst bewezen met deze kamer. Dat was niet eenvoudig.' De duim wees weer naar de grond. 'Ik heb er behoorlijk voor moeten praten. En daarom dacht ik... eh, zou je...'

'Natuurlijk,' zei Robert, 'wat moet ik voor u doen?'

'Morgen naar een begrafenis gaan.'

'De begrafenis van madame Gireauld?' Het was eruit voor hij het wist.

'Ken je haar dan?' stamelde monsieur Mons verbijsterd.

'Nee, maar eh... ik hoorde haar naam vallen toen ik aankwam.'

'Och ja, natuurlijk. Je kwam op het juiste moment, anders was er misschien nog wel meer gevallen dan haar naam alleen,' merkte hij wrang op. 'La vieille wil niet dat ik naar de begrafenis ga. Ze is zelfs nog jaloers op een dode.'

'Maar wat moet ik daar doen?'

'Kijken. Alleen maar kijken. En me later precies vertellen wat je allemaal hebt gezien. En vooraf...'

Het gezicht van monsieur Mons werd beangstigend paars. Zenuwachtig wroette hij in zijn zak en haalde een biljet tevoorschijn. 'Vooraf koop je een roos. Eén, begrijp je. Die valt niet zo op tussen al die kransen en bloemstukken. En één roos is ook niet zo duur.' Bijna smekend hield hij het geld voor zich uit. Daar weet z'n vrouw niets van, schoot het door Robert heen.

'Maar je zoekt wel de mooiste uit, hè? Je doet het toch?' Zijn stem werd pleitend. 'De allermooiste moet je uitzoeken. Geen rode. Ze hield niet van rood. Rood is de kleur van bloed, zei ze een keer tegen

me. Daarom moet het geel zijn. Zachtgeel, zoals de jurk die ze droeg toen ik haar voor het laatst zag. En die roos leg je op haar kist als iedereen vertrokken is. Als je alleen met haar bent. Dan zeg je... Dan moet je zeggen: "Dit is de roos van Alban Mons. Hij is dankbaar voor alle bezoeken. Die zal hij nooit vergeten." *Voilà, c'est tout.* Da's alles.'

Zijn stem brak. 'Denk je dat je het onthouden kunt?' stotterde hij.

Het was de vreemdste gunst die Robert zich had kunnen voorstellen. Als hij dit ooit zou vertellen, zou niemand hem geloven. Een gele roos op het graf van madame Gireauld.

Hij onderdrukte een nerveuze neiging te gaan lachen. Het paarse gezicht van monsieur Mons stond dooernstig.

'Je doet het toch, hè?'

'Ik wil best,' begon hij voorzichtig, 'maar is het niet gek dat een wildvreemde die begrafenis bijwoont? Ik ken haar niet eens.'

Er verscheen een slimme glans in de ogen van de dikke man.

'Het hoeft helemaal niet gek te zijn. Helemaal niet. Want jij bent morgenochtend heel toevallig op het kerkhof om het graf te zoeken van je oom Robert. Hij kan toch dood zijn, nietwaar? Je hebt het volste recht daar te zijn, zelfs al is er een begrafenis aan de gang.'

Robert knikte. Monsieur Mons was uitgekiender dan hij dacht.

'Het wisselgeld mag je houden,' zei hij toen Robert het biljet aanpakte, 'da's voor de moeite. Maar geen woord hierover. Tegen geen mens. Anders...' Monsieur Mons keek hem aan, maar haalde toen zijn schouders op, waarschijnlijk beseffend dat een dreigement niks zou uithalen.

'Ik praat er met niemand over,' beloofde Robert, 'daar kunt u van op aan.'

Monsieur Mons legde even zijn hand op Roberts schouder. 'Merci.' Daarna waggelde hij naar de deur, maar voor hij de kamer verliet, vroeg hij: 'Je weet wat je moet zeggen, hè?'

'Ik heb een goed geheugen.'

'En zoek je de mooiste uit? De allermooiste?'

'Ik beloof het u.'

Toen de deur eindelijk in het slot viel, liep Robert weer naar het raam en haalde diep adem.

Mijn hemel, wat stonk die vent. Dat zo'n kerel nog een vriendin had gehad was voor hem een compleet raadsel. Een vriendin die nu dood was en aan wie hij een gele roos moest brengen.

Niet te geloven!

Robert kon niet in slaap komen.

De groflinnen lakens die madame Mons hem had gegeven net voordat hij naar boven ging, plakten aan zijn lichaam. Wat was het benauwd. De onweersbui dreigde, maar wilde niet losbarsten; af en toe flitste het flauwtjes en rommelde het in de verte.

Voor de zoveelste maal draaide hij zich om en ging op zijn rug liggen.

Nizier. Zo heette dit dorp. Naar deze plaats had hij een week lang gezocht.

Aan niemand had hij de reden verteld waarom hij hier naartoe wilde, zelfs niet aan zijn ouders. Bijna een jaar lang had hij ermee rondgelopen en verleden maand stond zijn besluit vast.

‘Ik ga met vakantie naar Frankrijk,’ had hij zijn ouders meege-deeld, ‘wat rondtrekken in m’n eentje.’

‘Heb je geen zin met ons mee te gaan? Je kunt weer een vriend meenemen, net zoals vorig jaar.’

‘Nee. Deze keer wil ik alleen.’

‘Je bent oud genoeg,’ had z’n vader gezegd, ‘op jouw leeftijd deed ik hetzelfde. Zorg dat je genoeg geld bij je hebt en als je ooit in moeilijkheden komt, moet je maar opbellen.’

Sympathiek van zijn ouders. Ze zeurden nooit aan z’n hoofd en lieten hem, hoewel hij enig kind was, vaak zelf zijn beslissingen nemen. Toch wist hij dat zijn moeder graag gewild had dat hij mee-ging naar Zweden.

Het was begonnen met de vondst van het zakboekje. Daarom zat hij nu in dit verlopen café, dat eens een pension was geweest. Een

zakboekje, meer dan dertig jaar oud, dat toebehoorde aan een zekere Robert Macy.

Tegen monsieur Mons had hij gezegd dat het zijn oom was, maar dat was een leugen. Hij had geen flauw idee wie deze man was! Hij kende hem niet eens. Het was trouwens niet alleen het zakboekje geweest.

Robert richtte zich even op en verschoof het kussen onder zijn hoofd.

Een jaar geleden was zijn grootvader gestorven, de vader van zijn moeder. Hij was al jarenlang weduwnaar en woonde in Parijs. Na zijn dood had Robert samen met zijn moeder het appartement opgeruimd en hij was verbaasd geweest hoe ordelijk zijn grootvader was.

‘Hij was erg nauwkeurig. Ik weet dat hij zich blauw ergerde aan nonchalante assistenten,’ vertelde zijn moeder, ‘die stonden binnen een week weer op straat.’

Zijn grootvader was chirurg geweest. In kasten en laden hadden ze aantekeningen gevonden over patiënten; zijn persoonlijke gedachten over het verloop van een ziekte, alles op alfabetische volgorde. Bij de letter M. lag een doosje. Toen hij het opendeed, zag hij een klein boekje en een kogel. Wat verbaasd had hij de kogel opgepakt. Die was klein en woog bijna niks. Het metaal werd warm in zijn hand. Daarna had hij het zakboekje gepakt en het eerste wat hij las was: *Ik leef, ik leef. Mijn God hoe is het mogelijk...*

Verder stond er weinig in. Een paar zinnen, enkele initialen, soms een korte gedachte, een naam. Helemaal voorin alleen Robert Macy. Het dateerde uit 1944.

Hij had de aantekeningen van zijn grootvader doorzocht, maar daar kwam de naam Macy niet in voor. Het doosje stak hij in zijn zak en 's avonds toen hij met zijn moeder ging eten in het Quartier Latin had hij gevraagd: ‘Zegt de naam Robert Macy jou iets?’

Ze was zo geconcentreerd bezig met de spijskaart dat hij de vraag moest herhalen.

‘Robert Macy?’ Ze had haar wenkbrauwen gefronst en nagedacht. ‘Nee, niks. Hoezo?’

‘Ik kwam die naam vanmiddag tegen bij het opruimen. Is het geen familie? Ik heet tenslotte ook Robert.’

‘Jij bent naar mijn broer genoemd. Het zal wel een van je grootvaders honderden patiënten geweest zijn.’

De ober was op dat moment gekomen, hun aandacht werd afgeleid. Maar later toen ze terug waren in grootvaders appartement, was de naam opnieuw bij hem opgekomen. In bed had hij in het zakboekje gebladerd. Het handschrift was vooral in het begin erg onduidelijk.

Madame de B. is volkomen te vertrouwen, ontcijferde hij met veel moeite, *ik kan op haar aan*. Er kwam een *P.* in voor en een *L.* Dan was er *Eleonore*, de enige naam die voluit werd geschreven. Ze kwam steeds terug, soms een paar maal achter elkaar.

In de maanden die volgden, bleef het zakboekje in zijn gedachten. Het had een bijna magische aantrekkingskracht. Vaak pakte hij het op en bladerde erin, hoewel hij ieder woord al uit z'n hoofd kende. Wie was Robert Macy? Zou hij nog leven?

Het had hem nogal wat moeite gekost om erachter te komen dat deze man dat jaar in de Franse Alpen had gewoond. Op een van de bladzijden stond: *Voor het eerst weer buiten geweest. De maan bescheen de vallei en betoverde Belledonne*. En een paar bladzijden verder: *Vandaag monsieur M. ontmoet*.

Belledonne was de naam van een berg. Daar was hij achter gekomen. Wat verderop stond een nauwelijks te ontrafelen krabbeltje: *Monsieur M. haat me*.

Wie zou die monsieur M. zijn die Robert Macy had gehaat? En waarom? Het boekje gaf geen enkele verklaring. Maar wat hem het meest intrigeerde was het eind.

Vanavond pension Belledonne. Kamer zestien. Eleonore.

Daar hield het op.

Hij had kaarten van het Franse Alpengebied gekocht waar zelfs de kleinste gehuchten op stonden. Vervolgens had hij de plaatsen aangestreept die begonnen met een N, want ergens tussen de aantekeningen stond geschreven: *het dorp N*.

Toen was hij op verkenning gegaan, zoeken en vragen in dorpen die op de Belledonne uitkeken en na een week was hij hier terechtgekomen. Dit café was vroeger een pension geweest dat Belledonne heette. En het had een kamer zestien... Kamer zestien. Naast de zijne. Wat had zich daar afgespeeld? Misschien niks bijzonders. Wie weet had Robert Macy daar gewoon een paar nachten doorgebracht. Zijn oom... Nou ja, ze hadden dezelfde voornaam en hij had zo dikwijls aan Robert Macy gedacht dat hij het gevoel kreeg een échte neef van hem te zijn. Zou hij hier in de buurt wonen? Morgen begon hij met zijn onderzoek en als hij achter zijn adres zou komen, kon hij het zakboekje terugbrengen en horen hoe het met die kogel zat.

Hij stelde zich voor hoe dat zou gaan. Robert Macy, die de deur opendeed en hem binnenliet. Een man op leeftijd nu, dat was zeker. Een vriendelijk gezicht en grijs haar. Bladerend in het zakboekje zouden allerlei herinneringen weer boven komen.

‘Wie is Eleonore?’ zou hij vragen.

‘Eleonore? Zij heeft m’n leven gered. Ik was gewond. De kogel die jij nu in je hand houdt, zat in mijn lichaam. Dankzij haar leef ik.’

En dan zou Eleonore misschien binnenstappen, want wie weet was hij wel met haar getrouwd.

‘Ik ben blij dat ik u gevonden heb,’ zou hij zeggen. ‘Dit zakboekje heeft me een jaar lang beziggehouden. Toen ik u aan het zoeken was, zei ik dat u mijn oom was.’

Het echtpaar zou hem uitnodigen. Robert Macy bleef hem ‘neef’ noemen en samen zouden ze drinken op Eleonore, de enige naam die voluit geschreven was in het boekje. Eleonore, die nog steeds mooi was. Ze glimlachte als Marjo, een opwindende, veelbelovende glimlach.

Robert schrok wakker. Hij moest even in slaap gevallen zijn en

hebben gedroomd. Ja, hij had over Eleonore gedroomd. Eleonore met de glimlach van Marjo.

Marjo. Ze flirtte met iedere jongen en behandelde hem net als de rest. Hij had soms grondig de pest aan haar en tegelijkertijd trok ze hem onweerstaanbaar aan. Hij zou haar niet eens willen hebben, dacht hij vaak, maar was wanhopig als hij zag hoe ze zich aanstelde met een ander, haar arm om z'n hals legde, zich tegen hem aanvlijde met die glimlach die hem mateloos opwond.

Robert draaide zich om. Wat was het heet en vochtig.

Morgenochtend moest hij naar de begrafenis van madame Gireauld. Dat was wel iets anders dan Eleonore. Hij grinnikte nu. Ze was zeker mollig geweest, madame Gireauld. Mollig met een weelderig kapsel. Een uitdagend barmeisje uit een film. Monsieur Mons viel vast voor dat type. En hij moest haar een gele roos brengen, achter de rug van zijn vrouw om.

Robert gaapte diep. Arme monsieur Mons. Of arme madame Mons. Hij wist niet met wie hij medelijden moest hebben.

Loom rekte hij zich uit. Zijn mond was droog en de lakens voelden klam aan. De bui was niet losgebarsten en vandaag beloofde het opnieuw broeierig te worden. Robert liet zich uit bed glijden en pakte de waskom, die hij in de gang onder de kraan vulde. Het duurde lang, een zuinig straaltje water kwam eruit. Terug in zijn kamer waste hij zich. Daarna bevoelde hij zijn kin. Met scheren kon hij nog wel een dag wachten.

Beneden in het café waren de stoelen en tafels aan de kant geschoven. Madame Mons veegde de vloer, een doek om haar hoofd gebonden.

'Je ontbijt krijg je zo,' berichtte ze kortaf, zonder op te kijken. De avond ervoor waren ze het eens geworden over de prijs voor de kamer met ontbijt. Als hij een maaltijd wenste, moest hij van tevoren waarschuwen, dat bracht extra kosten met zich mee. Hij hielp haar de stoelen op hun plaats te zetten.

‘Is uw man al op?’

‘Die haalt brood in het dorp.’ Meer dan deze ene zin kwam er niet uit. Met rukkerige bewegingen werkte ze door. Bijna boosaardig wolkte ze het stof bijeen en veegde het op een blik.

‘Daar heb je ’m,’ zei ze met een onverschillige hoofdbeweging naar buiten.

Robert haalde verlicht adem en liep naar de deur.

Monsieur Mons bracht de oude Renault tot stilstand en wrong zich eruit.

‘Dat belooft wat vandaag. Het is hier nog koel vergeleken bij Nizier beneden. Daar is het als een oven.’ Grote zweetdruppels stonden op zijn voorhoofd en zijn overhemd was nu al doorweekt.

‘Godgeklaagd,’ pufte hij om meteen daarop Robert toe te fluisteren: ‘Die bloemenzaak is in Mont Bleu.’

‘Alban,’ riep een schelle stem van binnen.

‘Ja, ja. Ik kom d’r aan!’

‘Waar ligt Mont Bleu?’ vroeg Robert.

‘Ongeveer twee kilometer verderop.’

‘Alban!’ klonk het voor de tweede keer.

‘Je doet het toch, hè?’ Hij keek Robert angstig aan, alsof hij bang was dat hij ’s nachts misschien van gedachten was veranderd.

‘Beloofd is beloofd.’

Robert pakte de broden uit de auto. Monsieur Mons klopte hem op de schouder.

‘Wat een spieren heb jij,’ riep hij uit. ‘Net als ik vroeger. Had je me op de kermis moeten zien bij de kop van jut. Niemand kon tegen me op, ik versloeg iedereen.’

‘Ja, je bent altijd een krachtpatser geweest.’ Het kwam er spottend uit. Madame Mons stond in de deuropening, een boosaardig lachje om de lippen.

‘Rotwijf,’ mompelde monsieur Mons binnensmonds.

Na het ontbijt daalde Robert af naar het dorp. Hij had ruimschoots de tijd om in Mont Bleu de roos te kopen.

Het uitzicht was adembenemend. De brede vallei strekte zich voor hem uit, met in de verte de glinstering van de Isère, die erdoor stroomde. De bergen waren weer in nevels gehuld door de hitte.

Het werd steeds drukkender naarmate hij afdaalde. De weg was smal en bochtig. Na enige tijd kwam het dorpsplein in zicht: een vierkant plein met een kerkje. Hij vermoedde dat het kerkhof er niet ver vandaan moest liggen.

Aan de ene zijde van het plein was de *mairie*, het gemeentehuis, met het postkantoor ernaast. Aan de andere kant stond een winkel, oud en rommelig, met op de gevel in grote letters 'supermarkt.' Rechts daarvan bevond zich een café, dat Chez Lucette heette. Het terras was begroeid met wingerd en deed verrassend koel aan. Straks zou hij daar iets drinken, nam hij zich voor. Wat verderop was een open plek waar jeu de boules werd gespeeld. Zelfs op dit vroege uur waren er al enkele mannen. Het droge klikken van de metalen ballen werd vergezeld door opgewonden uitroepen.

Hij had geen kans gekregen monsieur Mons te vragen hoe hij naar Mont Bleu moest gaan. Daarom klampte hij een vrouw aan, die net haar inkopen had gedaan bij de supermarkt.

'Helemaal naar beneden en dan linksaf bij de grote verkeersweg.'

Hij volgde de aanwijzing van de vrouw en stak het plein over. Links van hem liep een lange muur. Daarachter lag een landgoed. Waarschijnlijk met een kasteel of een groot oud huis.

Algauw bereikte hij de verkeersweg. Auto's en vrachtwagens suisdan voorbij. Het was toch nog een behoorlijk eind lopen naar Mont Bleu. Bezweet kwam hij eindelijk aan in de bloemenwinkel.

Een kordaat vrouwtje dribbelde tussen de bonte kleuren. Ze besproeide de planten.

'Voilà, monsieur, wij drinken veel met dit warme weer, maar zij hebben ook dorst,' vertelde ze hem opgewekt. 'Je moet ze vertroetelen als kleine kinderen. Een beetje tegen hen praten van tijd tot tijd.'

Dat klinkt gek, maar het is wel zo. Een plant heeft liefde en aandacht nodig, net als mensen. En hoe geef je die? Door een gesprekje met ze te voeren. Kijk deze nou 'ns.'

Ze wees naar een ficus met glanzende bladeren. 'Ik verkocht 'm aan madame Dumas. "Hoe moet ik hem verzorgen?" vraagt ze me. "Een beetje water en een lief woordje nu en dan," was mijn antwoord. Maar denk je dat ze m'n raad opvolgt? Tegen iedereen kwekt ze, maar die arme ficus kreeg geen woord te horen. En wat gebeurde er? Hij kwijnde weg. Ze kwam 'm terugbrengen en durfde te beweren dat ik haar een slechte plant had verkocht.'

Trots bleef ze voor de ficus staan. 'Moet je zien hoe hij erbij staat. En wat doe ik? Niks bijzonders. Een beetje water en een vriendelijk woord. Meer niet. Wat kan ik voor je doen?' Ze keek hem afwachtend aan.

Robert voelde zich ineens opgelaten dat hij één enkele roos kwam kopen, één roos in deze winkel vol bloemen en planten.

De vrouw merkte zijn aarzeling. 'Je kan nog niet beslissen.' Begrijpend knikte ze hem toe.

'Toch wel, ik moet een roos hebben, een gele,' zei hij snel.

'Ééntje?'

'Ja.'

'Hé, da's ook merkwaardig,' sprak ze bedachtzaam, terwijl ze voorzichtig een gele roos uit een emmer trok. 'En juist vandaag. Dat noem ik toeval. Echt toeval.'

'Toeval?'

'Ja, ik heb er geen ander woord voor. Ik ken maar één persoon, die altijd een gele roos kocht. Één roos, iedere keer als ze in de buurt was. Ze kocht ook weleens een plant of een bos van het een of ander, chrysanthen of anjers, noem maar op. Maar nooit een bos gele rozen. Nooit. Daar wilde ze er altijd één van hebben. De hemel straffe me als het niet waar is. *Mon Dieu*, wat zeg ik en dát op een dag als vandaag.'

Ze sloeg haastig een kruis. 'De arme vrouw is net overleden.'

Vanochtend wordt ze begraven. In Nizier, een eindje verderop. Daarom vind ik het toeval, dat je juist vandaag een gele roos koopt, begrijp je? Ik zal hem voor je inpakken.'

'Kunt u hem in een plastic zak doen?' vroeg hij.

'Ah, ik begrijp het,' lachte de vrouw fijntjes. 'Het moet een verrassing zijn, nietwaar? Ze mag niet dadelijk zien dat het een roos is.' Ze dribbelde al weg en kwam even later terug met een plastic tasje.

Zorgvuldig verpakte ze de roos eerst in cellofaan en liet hem daarna voorzichtig in de tas glijden. 'Voilà, ik hoop dat ze er blij mee zal zijn.'

Robert betaalde en bedankte haar voor de moeite.

Vertederd keek ze hem na. 'Mon Dieu,' zuchtte ze, 'en dat beweert dat de jeugd niet romantisch meer is.' Ze schudde haar hoofd. 'Eén roos... En tóch noem ik het toeval.' Ze staaarde een ogenblik naar de emmer vol geurende gele rozen. Daarna boog ze zich voorover, trok er voorzichtig een uit en vulde een smal glaasje met water. Een schuin stukje werd van de steel afgesneden, snel en vakkundig. Daarna werd de roos in het vaasje gezet en in de etalage geplaatst, helemaal vooraan.

'Voilà,' mompelde de vrouw, 'de een brandt een kaars voor haar ziel en de ander zet een gele roos in een vaas. Ik hoop dat ze hem ziet.'

Ze keek naar buiten. In de verte zag ze de jongen lopen met de witte plastic tas in zijn hand.

Toen Robert weer in Nizier aankwam, luidden de kerkklokken al. De mis voor madame Gireauld zou spoedig beginnen. Het aantal mensen dat toestroomde, verbaasde hem. Het dorp dat een uur geleden nog een slaperig gehucht leek, was veranderd. Het plein stond vol sober geklede mensen, er vormden zich groepjes, anderen haastten zich naar de kerk. De kist was zeker al naar binnen gedragen. Robert zag nog net een grote zwarte auto langzaam weggrijden.

Hij besloot iets te gaan drinken op het terras van Chez Lucette. Daar kon hij wachten tot de mis was afgelopen.

Er zaten een paar mannen rond een tafeltje.

‘Het zal vanochtend behoorlijk druk worden daar,’ zei de langste met een hoofdbeweging naar het kerkje.

‘Meneer pastoor droomt altijd van een hok vol schapen. Nou, dan krijgt-ie vandaag z’n zin. Die is in z’n sas.’ Monsieur Grolot, die deze woorden sprak, leunde achterover, z’n duimen achter z’n bretels. Hij had een blozend gezicht, waarin een paar slimme oogjes flitsten.

‘Kijk, daar heb je madame de Béfort,’ merkte een ander op. ‘Die verandert ook geen zier. Ik heb d’r nooit anders gekend dan zo. Behalve die stok dan.’

Madame de Béfort... Er ging een schok door Robert heen. Was dat madame de B. uit het zakboekje? Hij volgde de blik van de man aan het tafeltje en zag een kleine, in het grijs gestoken vrouw. Ze liep langzaam, leunend op een stok, die ze telkens zorgvuldig verplaatste.

‘Het schijnt dat ze soms verrekt van de pijn,’ wist monsieur Grolot, ‘maar ze geeft geen krimp. Die bijt nog liever d’r tong af dan dat ze zal klagen.’

‘Hoe oud zou ze zijn?’

‘Tegen de negentig, dacht ik. Maar nog steeds bij de pinken, dat kan ik je vertellen.’

‘Anders wel een slag voor monsieur Gireauld. Ik heb gehoord dat-ie ineens tien jaar ouder is geworden. Het was ook zo plotseling,’ merkte de lange man op.

‘Ja, die dochter was álles voor hem, álles. Daar is hij altijd gek op geweest.’

Monsieur Grolot draaide zich om en schreeuwde over zijn schouder: ‘Hé, Lucette, breng me d’r nog een. Het ouwe recept.’

Er kwam een meisje naar buiten, een vrouw eigenlijk al. Ze droeg een blad waarop een glas witte wijn stond. Ze had een open, levendig gezicht. Al haar bewegingen waren soepel en van een aangeboren gratie.

‘Je buik wordt veel te rond van al die wijn op de vroege ochtend, Grolot,’ plaagde ze.

Monsieur Grolot grijnsde breed en vouwde z'n handen demonstratief over de welving. 'Dat noem ik de curve van de gelukzaligheid, beste meid.'

Lucette lachte en draaide zich naar Robert toe. Lichtbruine ogen die hem recht aankeken.

'Iets drinken?'

'Een Perrier, graag,' zei hij een beetje verward. De plastic tas zette hij onder zijn stoel. Zijn ogen volgden haar. Monsieur Grolot zag het. Hij grijnsde weer en hief zijn glas op naar hem.

'Ja, jongen, ik ben het met je eens. Een prachtig stuk, die Lucette. Ze is het beste wat we hier hebben in het dorp.'

Robert glimlachte verlegen. Lucette kwam even later terug en zette de bestelling voor hem neer.

'Met vakantie?' Haar stem was warm en belangstellend.

'Ja.'

'Blijf je lang?'

'Dat weet ik nog niet precies.'

Flarden van de mis drongen tot het terras door. Iedereen zweeg even.

'Je hoort meneer pastoor er weer bovenuit,' merkte monsieur Grolot op, 'die luistert het liefst naar zijn eigen stem. Hij doet natuurlijk extra z'n best voor al die sjieke lui uit Parijs. Zoals met Pasen.'

Hij grinnikte. 'Toen kwam er ook geen eind aan. Na de mis vroeg-ie aan madame de Béfort: "En madame, hoe vond u het?" Weet je wat ze zei? "Ik kwam om naar de stem van God te luisteren, maar u gaf Hem geen kans. Ik hoorde alleen de uwe."'

Ze lachten. 'Maar hoe weet jij dat, Grolot? Stond jij naast haar?' Lucette keek hem plagend aan.

'Ik hoorde het van Pierre. Je weet best dat ik alleen met Kerstmis naar de mis ga. Anders wordt het maar sleur.'

'Zou haar ex-man er ook zijn?' De lange man maakte een hoofdbeweging naar het kerkje.

'Van madame Gireauld, bedoel je?'